Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - GIMNAZIU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
Probă scrisă
CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
29 martie 2025

Clasa a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Pe la începutul lui iulie dispărură către miazănoapte și cei din urmă nourași albi, zdrențuiți, ce se mai zăreau în înaltul cerului, și se instală peste lume o seninătate s-o tai cu toporul. [...] De vreo doi ani, băiatul cel mic al lui Dumitru Linii, Ioniță, se tot ruga de tatăl său să-l lase și pe el să doarmă afară, cu ceilalți frați mai mari, când începeau căldurile dogoritoare. [...] El auzise pe tatăl său vorbind de „puzderia de stele"; știa ce e puzderia, își închipuia puțin cum ar fi „cerul puzderie de stele", dar el voia să vadă cu ochii lui. Ioniță nu se sătură nici de jumătate la cină, în seara aceea, atât era de luat de gândul că va dormi la noapte afară. [...] Ioniță se miră de la început de-un lucru: cât își înfipse privirile într-un rotocol al cerului, pe lângă stelele văzute la început, se iveau mereu altele, nevăzute mai înainte. Clipeau tot mai dese, tot mai mărunțele, izvorând parcă dintr-un fund neguros. Păreau la o vreme așa de multe, încât nu mai încăpeau una lângă alta. Și până încremenea privind într-un rotocol al cerului, în alt cerc, când își muta ochii acolo, vedea mirat că sunt cu mult mai dese stelele și stelușele cele numai cât niște ținte, decât fuseseră înainte când se uită în partea aceea de cer, iar când privi în toată libertatea bolta întreagă — la vreun ceas de când stătea întins pe spate — își zise înfiorat:

— Da! e cerul puzderie de stele, cum zice tata!

Nici poveste să-i vină somnul! Abia de acum va vedea el bine ce-i în cer! Liniștea grea căzuse peste toate și îmbrăcase lumea cu un zăbranic* nevăzut. Părea a coborî din văzduh**,** poate dintre stele, și uneori îi țiuia lui Ioniță în urechi. De la o vreme îi păru că o mână nevăzută a semănat în aer, până sus, o altă puzderie, care nu se vedea, ci se auzea. Trebuia să fie o ploaie de cântece mărunte de greieri venită de departe. Lângă el frații lui respirau adânc. Se auzea și răsuflarea vitelor ce zăceau în curte. Ioniță privea întins cerul. Văzu iar că stelele nu-s pe-o formă de mari, nici de strălucitoare. Unele erau ca cioplite în dungi din care împroșcau raze ascuțite, clipind mereu; altele erau mici, cât niște degetare de argint, care nu trimiteau raze.

Ion Agârbiceanu, *Seri senine*

zăbranic, zăbranice - țesătură fină de mătase, de borangic sau de lână (de culoare neagră); văl făcut dintr-o asemenea țesătură.*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Notează, din textul dat, două cuvinte care aparțin câmpului lexical al *naturii*. **4 puncte**

2. Precizează câte un sinonim contextual al cuvintelor subliniate în text: *puzderie* și *văzduh.* **4 puncte**

3. Transcrie, din text, două cuvinte/secvențe care indică timpul desfășurării acțiunii. **4 puncte**

4. Scrie un enunț în care să precizezi starea lui Ioniță în fața cerului înstelat, ilustrând-o cu o secvență din text. **4 puncte**

5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței: *Liniștea grea căzuse peste toate și îmbrăcase lumea cu un zăbranic nevăzut. Părea a coborî din văzduh, poate dintre stele, şi uneori îi țiuia lui Ioniță în urechi. De la o vreme îi păru că o mână nevăzută a semănat în aer, până sus, o altă puzderie, care nu se vedea, ci se auzea.* **4 puncte**

B. Redactează o compunere descriptivă, de minimum 100 de cuvinte, în care să prezinți frumusețea cerului înstelat care te-a impresionat într-o seară din vara trecută, arătând că lumea este un dar minunat de la Dumnezeu. **20 de puncte**

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
- formularea unui titlu potrivit; **2 puncte**
- respectarea convențiilor textului descriptiv; **6 puncte**
- utilizarea a două figuri de stil diferite; **6 puncte**
- prezentarea unor idei creative, adecvate cerinței. **6 puncte**

PARTEA a II-a 40 de puncte

Se dă textul:

Lumea întreagă este ca o carte deschisă, în care fiecare element, de la soare până la fiecare fir de iarbă, spune o poveste despre Creator. Fiecare pasăre, fiecare floare, fiecare stea ne învață despre puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu. În toată creația se află o taină, o semnificație profundă, care ne ajută să înțelegem mai bine voința divină. Lumea nu este doar un loc unde trăim, ci o lecție continuă despre cum să trăim în armonie cu Dumnezeu.

Sfântul Efrem Sirul, *Imnuri despre creație*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Identifică două însușiri ale lui Dumnezeu. **4 puncte**
2. Transcrie patru elemente ale creației divine. **4 puncte**
3. Alcătuiește un enunț folosind cuvântul *taină*. **4 puncte**
4. Precizează cu ce obiect este asemănată lumea întreagă. **4 puncte**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, secvența: *fiecare element, de la soare până la fiecare fir de iarbă, spune o poveste despre Creator.* **4 puncte**

B. Pornind de la secvența: *Lumea nu este doar un loc unde trăim, ci o lecție continuă despre cum să trăim în armonie cu Dumnezeu,* redactează un text în care să prezinți părerea ta despre frumusețea lumii văzute, valorificând experiența culturală și /sau religioasă.
20 de puncte

REDACTARE 10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:
- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**